

סיכום חמישה חודשי לחימה בגבול ישראל לבנון (8 באוקטובר 2023 – 8 במרץ 2024)

13 במרץ 2024

עיקרים

ב-8 באוקטובר 2023, יום לאחר תחילת מלחמת "חרבות ברזל", הצטרף חזבאללה ללחימה כשהוא פותח חזית נוספת בגבול הצפוני של מדינת ישראל. חזבאללה הצטרף ללחימה כדי להזדהות ולתמוך בחמאס במלחמתו נגד ישראל וכדי לפתוח חזית נוספת מול ישראל שתחייב את ישראל להשקיע מאמצי ומשאבי לחימה בגבול הצפוני על חשבון הלחימה ברצועת עזה.¹ עד כה חזבאללה נמנע מפתיחת מערכה רחבה יותר נגד ישראל בטענה שמדובר במלחמתם של הפלסטינים.

יחד עם זאת, ניתן לראות התפתחות בדרכי הלחימה של חזבאללה נגד ישראל. בתחילה, בוצעו התקיפות באמצעות ירי צלפים, ירי פגזי תותחים, שיגור פצצות מרגמה, טילי נ"ט (מונחים) ורקטות. לאחר כשלושה שבועות, החל חזבאללה לעשות שימוש באמצעים נוספים, כמו כלי טיס מאוישים מרחוק (כטמ"מים) התקפיים-מתאבדים, רקטות כבדות מסוג ברכאן, שמשקל הראש הקרבי שלהן הינו בין 300 ל-500 ק"ג ושיגור טילי נ"ט באמצעות משגר דו קני בהפרש זמניים של כחצי שנייה. בינואר 2024 החל חזבאללה להשתמש באמצעי לחימה מתקדמים נוספים; כגון: טילי נ"ט אלקטרו-אופטיים בשם אלמאס (Al-Mas) המגיעים לטווח של כשמונה ק"מ, ורקטות כבדות בשם פלק 1 (Falaq 1). במקביל, החל הארגון להשמיע איומים כי במקרה שישראל תיכנס למלחמה, הוא יכניס למערכה אמצעי לחימה קטלניים עוד יותר. במקביל, הרחיב הארגון מעת לעת את טווח התקיפות לעומק צפון ישראל והחל לבצע תקיפות לא רק לעבר הישובים הסמוכים לגדר אלא גם נגד קריית שמונה, הר מירון וצפת. יעד התקיפות והיקפן תלוי, על פי רוב, במספר תקיפות הנגד שמבצעת ישראל ובמספר ואופי ההרוגים (פעילי חזבאללה - כמות ורמת בכירות או אזרחים).

חזבאללה, ביצע כ-98% מכלל התקיפות נגד ישראל. בנוסף, נוטלים חלק בלחימה גם ארגונים נוספים, ככל הנראה בתיאום עם חזבאללה. בין הארגונים חמאס, הג'האד האסלאמי בפלסטין, אלג'מאעה אלאסלאמיה, ותנועת אמל. חזבאללה גם מתאם את הלחימה עם מיליציות פרו-איראניות, הפועלות בהנחייתו, בלבנון ומגבול סוריה-ישראל והן אחראיות בעיקר לשיגור כטמ"מים התקפיים-מתאבדים ורקטות לעבר חיפה ואילת וליעדים נוספים.

בחמשת חודשי הלחימה, ביצע חזבאללה, על פי הודעותיו שלו, 959 תקיפות נגד ישראל תוך שימוש באמצעים שונים ובכלל זה: טילי נ"ט – 266, רקטות כבדות מסוג ברכאן – 73, רקטות מסוג פלק – 40, כטמ"מים התקפיים-

¹ ראו מסמך מרכז המידע למודיעין ולטרור מתאריך 24 בנובמבר 2023: "[מלחמת 'חרבות ברזל' - הלחימה בגבול ישראל לבנון \(תמונת מצב נכון ל-23 בנובמבר 2023\)](#)".

מתאבדים – 31, טילי קרקע אוויר – 6. בנוסף, בוצעו תקיפות באמצעות ירי מנשק קל, נשק צלפים, שיגור פצצות-מרגמה וירי תותחים. בפעילות נהרגו לפחות 232 פעילי חזבאללה. כמו כן, ספג הארגון פגיעות משמעותיות בתשתיות מבצעיות שלו בדרום לבנון ובעיקר לאורך גדר הגבול עם ישראל. בנוסף, נהרגו לפחות 45 פעילי ארגונים נוספים (חמאס, הג'האד האסלאמי בפלסטין, אמל, אלג'מאעה אלאסלאמיה, ודוויזיית האמאם חסין). בתקיפות חזבאללה נהרגו בישראל, 16 בני-אדם (עשרה חיילים ושישה אזרחים). כמאה אלף תושבים בדרום לבנון עזבו את בתיהם וכ-80,000 אלף תושבים בצפון ישראל. על פי דובר צה"ל, תקפו כוחות צה"ל יותר מ-4,000 מטרות של חיזבאללה בשטח לבנון וסוריה. בתקיפות נהרגו יותר מ-300 מחבלים.

◀ מדיניות הפעלת הכוח של חזבאללה שואפת לצמצם את גבולות העימות לקילומטרים ספורים מקו הגבול ולשמר משוואות שאותן קבע חסן נצראללה, מזכ"ל חזבאללה, עוד לפני המלחמה וניסה לשמרן גם במהלכה. על פי אותן משוואות, כל הסלמה מצד ישראל בלבנון או ברצועת עזה תענה בהסלמה מצד חזבאללה, על כל פגיעה באזרחים בלבנון, יגיב חזבאללה בפגיעה באזרחים בישראל. ואכן במהלך התקופה, הסלים חזבאללה את פעילותו מספר פעמים בתגובה לפעילות עצימה של צה"ל לאורך הגבול ובעומק לבנון ובתגובה להיקף האבדות שנגרמו לארגון או לאזרחי לבנון. על פי אותה משוואה, טוען חזבאללה שפעילותו נגד ישראל נועדה רק כדי לסייע לפלסטינים במלחמתם ברצועת עזה, וכשהלחימה ברצועת עזה תיפסק, גם חזבאללה יפסיק את תקיפותיו נגד ישראל.

◀ למרות הפגיעות הקשות שספג חזבאללה בלחימה עד כה, ולמרות סבל האזרחים בדרום לבנון, ודברי ביקורת (מועטים) נגדו, חזבאללה נחוש שלא לוותר על שליטתו לאורך הגבול בסיום המלחמה ולפי שעה, כל עוד הלחימה ברצועת עזה נמשכת, הוא מתנגד לניהול מגעים להסדר בלבנון.

◀ בכירי ממשל לבנון הצהירו, כי הם מוכנים ליישם את החלטת מועצת הביטחון 1701², אך זאת, רק לאחר המלחמה, ורק במסגרת הסכם שבו תעננה תביעות הגבול של לבנון מישראל, וישראל תתחייב להפסיק חדירות שהיא מבצעת לתוך שטח לבנון, במיוחד מהאוויר. ממשל לבנון מתואם בעמדותיו עם חזבאללה והוא פועל נגד ישראל בזירה הבינלאומית.

◀ איראן, שאינה מעורבת באופן ישיר בלחימה, מביעה תמיכה פומבית בחזבאללה ולבנון מספקת אמצעי לחימה וציוד לארגון ובנוסף פועלת נגד ישראל בזירה הבינלאומית.

◀ להערכתנו, האסטרטגיה של חזבאללה בניהול הלחימה בגבול ישראל לבנון נותרה בעינה מתחילת הלחימה והיא חתירה לשחיקה והתשה של צה"ל כדי שיאלץ להפנות משאבים מרצועת עזה לגבול הצפון. זאת, כחלק מסיוע חזבאללה לחמאס, הפגנת מחויבותו ל"ציר ההתנגדות" ול"אחדות הזירות" ולשימור מאזן ההרתעה של הארגון מול ישראל. נראה, כי כל עוד הלחימה ברצועת עזה תימשך, ימשיך חזבאללה לבצע תקיפות לאורך הגבול ויסרב לכל הצעה לנהל דיון על הסדרה אפשרית. יש לציין שחזבאללה מודע לכך שמדובר בפעילות על סף המלחמה, וכי קיימת אפשרות להידרדרות למלחמה כוללת בין ישראל לחזבאללה ולבנון. בכירי חזבאללה הצהירו

² החלטה 1701 התקבלה במועצת הביטחון לאחר מלחמת לבנון השנייה הקוראת להפסקת אש בין ישראל לחזבאללה ופריסת כוח או"ם חמוש וכוחות צבא לבנון בדרום לבנון, כדי למנוע מחזבאללה להמשיך לפעול בדרום לבנון.

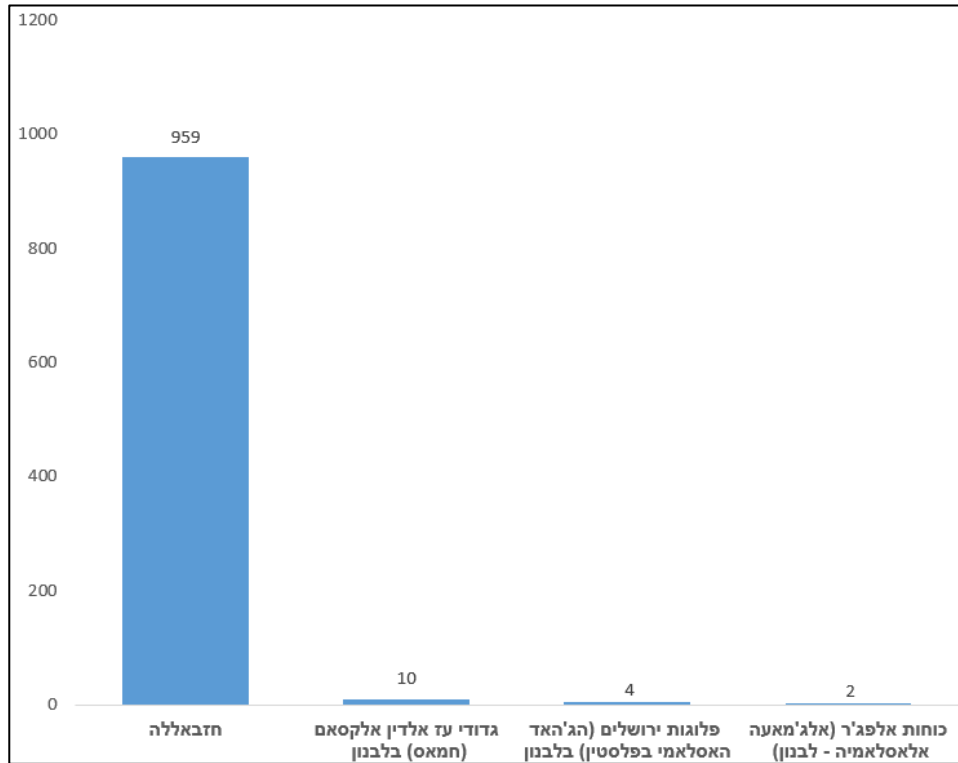
מספר פעמים כי הם אינם מעוניינים במלחמה כוללת מול ישראל אך אם ישראל תפתח במלחמה, הם ערוכים ומוכנים, לאפשרות והם יפגעו בישראל בצורה קשה.

מאפייני הפעילות

ב-8 באוקטובר 2023, יום לאחר תחילת מלחמת "חרבות ברזל", פתח חזבאללה חזית לחימה נוספת בצפון ישראל, לאורך הגבול עם לבנון. מהלך זה נתפס על-ידי חזבאללה כפעולת "הזדהות" עם חמאס ברצועת עזה ומקורו בתפיסת "אחדות הזירות", שגיבש "ציר ההתנגדות" בראשות איראן בשנים האחרונות. במסגרת זו, הגדיר הארגון את תפקידו כגורם מסייע לחמאס ברצועת עזה באמצעות פתיחת חזית נוספת מול ישראל שתגרום להסטת כוחות ישראלים מעזה לגבול הצפון.

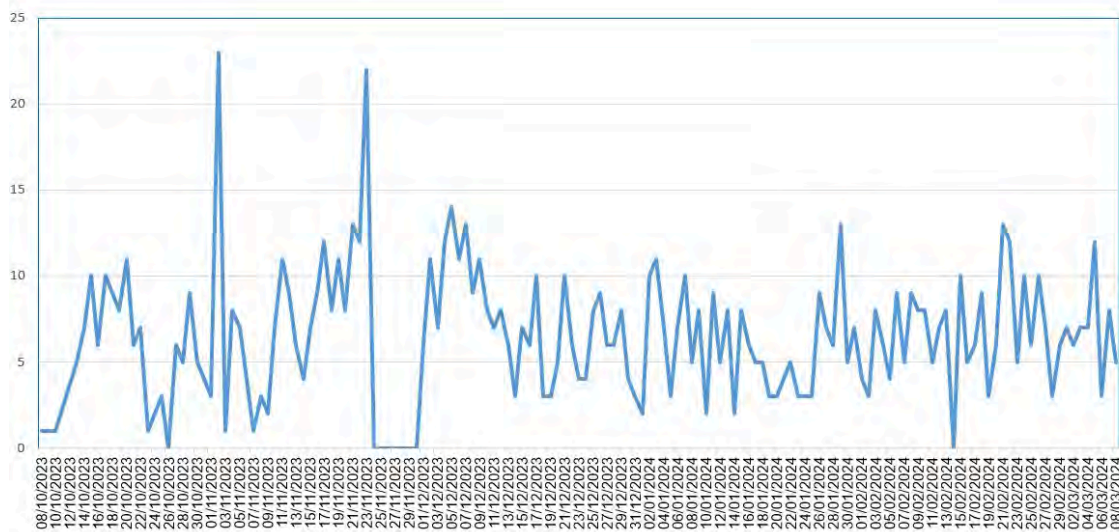
היקף פעילות חזבאללה

מתחילת המלחמה ועד ל-8 במרץ, ביצע חזבאללה 959 תקיפות נגד ישראל בגבול הצפון ובצפון ישראל (רובן כווננו נגד אתרים צבאיים). ארגוני טרור נוספים לקחו חלק בפעילות, ככל הנראה בתאום ובהכוונת חזבאללה. במסגרת זו, ביצעו פעילי חמאס בלבנון עשר תקיפות. פעילי הג'האד האסלאמי בפלסטין ארבע תקיפות, כוחות, אלפג'ר הזרוע הצבאית של אלג'מאעה אלאסלאמיה, ארגון סלפי-ג'האדי הפועל בלבנון, ביצעו שתי תקיפות. לגבי ארגון אמל, ידוע כי הארגון איבד מספר לוחמים, אך אין בידינו פרטים על הפעילות שבה השתתפו פעילי הארגון. דיוויזיית האמאם חסין, אשר משויכת לאיראן ופועלת בשירות חזבאללה, לא קיבלה אחריות לאף תקיפה למרות שפעיליה נפגעו כתוצאה מתקיפות צה"ל.

היקף התקיפות בגבול הצפון בחתך ארגוני

מניתוח גרף הפעילות היומית של חזבאללה (לפי נתוני הארגון) עולה כי במהלך ימי הלחימה ביצעו פעילי הארגון בממוצע כעשר תקיפות ביום. שתי נקודות שיא בפעילות הארגון היו ב-2 בנובמבר 2023, יום לפני נאום הראשון של חסן נצראללה, מזכ"ל חזבאללה, אז חלה עלייה משמעותית בפעילות הארגון, יתכן על רקע רצונו להביא הישג בלחימה לקראת הנאום. ב-23 בנובמבר 2023, יום לפני ההפוגה (שהתקיימה בין ה-24 בנובמבר 2023 עד ה-1 בדצמבר 2023 בעקבות עסקת החטופים) נרשמה שוב פעילות שיא נוספת של הארגון, ככל הנראה על רקע רצון חזבאללה להציג הישג בלחימה לפני כניסת ההפוגה לתוקפה.

היקף התקיפות בגבול הצפון בחתך יומי

יעדי התקיפות

בתחילת המלחמה, תקף חזבאללה בעיקר מוצבים של צה"ל לאורך גבול לבנון ישראל וביצע ירי צלפים אינטנסיבי לעבר אמצעי התצפית שלו על קו הגבול. בהמשך, עם שינוי פריסת צה"ל בגזרה, ופניו התושבים מהאזור, הותקפו מטרות אזרחיות ויעדים צבאיים באזורים המרוחקים מהגבול כמו בסיסי צה"ל במירון ובצפת תוך שימוש באמצעים כמו טילי נ"ט וכלי טיס מאוישים מרחוק. להלן מספר דוגמאות:

◆ ב-5 בנובמבר 2023 שוגרו רקטות מסוג גראד (קטיושה) לעבר קריית שמונה (שמרבית תושביה עזבו את העיר), שגרמו לנזקים לבתים, לכלי רכב ולבתי עסק. בהמשך ב-12 בנובמבר 2023 שוגרו פעילי חמאס רקטות לעבר חיפה (ככל הנראה, היעדים היו נמל חיפה ואסדת הגז כריש) בתיאום עם חזבאללה. בהקשר זה, ציין **נביל קאווק, חבר המוצה המרכזית של חזבאללה**, ב-17 בנובמבר 2023, שכלי הטיס הבלתי מאוישים של ההתנגדות הגיעו לחיפה וגם מעבר לחיפה (אלקדס אלערבי, 17 בנובמבר 2023).

◆ ב-23 בנובמבר 2023, בשעות הבוקר, שיגר חזבאללה את מטח הרקטות הכבד ביותר (עד מועד זה) לשטח ישראל מאז תחילת המלחמה. במטח זה נורו 48 רקטות לעבר בסיס עין זיתים (מרחב צפת). ייתכן שהסיבה לאירוע זה הייתה הריגת ששה פעילי כוח אלרצ'ואן של חזבאללה, בתקיפה אווירית של ישראל בבית יהון, יום קודם לכן. מועד זה הוא גם ערב כניסת הפסקת האש לתוקפה, וכפי שהוזכר קודם הייתה עלייה במספר התקיפות בשל כך.

◆ ב-2 בינואר 2024 בוצעה ההתנקשות, המיוחסת לישראל, **בצאלח אלעארורי, סגן ראש הלשכה המדינית של חמאס והאחראי על פעילות התנועה ביהודה ושומרון**.³ יחד עימו נהרגו בתקיפה שישה פעילים נוספים, שניים מהם בכירים בזרוע הצבאית של חמאס בלבנון. בתגובה להתנקשות תקף חזבאללה ב-6 בינואר 2024 את יחידת הבקרה האווירית של חיל האוויר (יב"א) בבסיס מירון הממוקם כשבעה ק"מ מדרום גבול ישראל לבנון. במהלך התקיפה שוגרו 62 רקטות וטילים מסוגים שונים. חזבאללה ציין כי התקיפה בוצעה כתגובה ראשונית להתנקשות בחייו של צאלח אלעארורי וששת הפעילים הנוספים.

◆ ב-23 בינואר 2024 בוצעה תקיפה נוספת נגד יחידת הבקרה האווירית בהר מירון. באמצעות רקטות/טילי נ"ט. לדבר חזבאללה התקיפה בוצעה כתגובה להתנקשויות בלבנון ובסוריה ותקיפות נגד אזרחים ובתים בכפרים ב-27 בפברואר 2024 בשעות הבוקר שוגר מטח של כ-35 רקטות משטח לבנון לעבר אזור הר מירון, לא היו נפגעים ולא נגרם נזק ליחידת הבקרה האווירית במקום.

◆ ב-27 בפברואר 2024 בשעות הערב שוגר מטח נוסף של כעשרים רקטות לצפון ישראל. כמה רקטות יורטו והשאר נפלו בשטחים פתוחים. זוהו טיל נ"ט שחצה משטח לבנון לעבר אזור מירון וזוהתה פגיעה ביחידת הבקרה האווירית הממוקמת במירון, אך לא נפגעה כשירות המערכות (דובר צה"ל, 27 בפברואר 2024).

³ ראו מחקר של מרכז המידע למודיעין ולטרור מתאריך 5 בינואר 2024: "[תגובות להתנקשות בצאלח אלעארורי בבירות](#)".

אמצעי הלחימה

ניתן לראות התפתחות בשימוש חזבאללה באמצעי הלחימה שברשותו. בתחילת הלחימה ביצע הארגון ירי צלפים, ירי פגזי תותחים, שיגור פצצות מרגמה, טילי נ"ט (מונחים) מסוגים שונים ורקטות תקניות מסוג גראד (קטיושה). לאחר כשלושה שבועות של לחימה, הכניס חזבאללה לשימוש אמצעי לחימה נוספים וקטלניים יותר, ובהם: כטמי"מים התקפיים-מתאבדים (החל מ-2 בנובמבר 2023) ורקטות כבדות מסוג ברכאן, הכוללות ראש קרב במשקל של 300-500 ק"ג חומר נפץ (החל מ-4 בנובמבר 2023). ב-16 בנובמבר 2023 ביצע חזבאללה ירי של שני טילי נ"ט לעבר טנק מרכבה בקרבת מחנה בירנית, בהפרש של כחצי שנייה זה מזה, ככל הנראה באמצעות משגר נ"ט דו-קני. מתחילת ינואר 2024 הכניס הארגון לשימוש נשק מתקדם עוד יותר כמו טיל נ"ט אלקטרו-אופטי בשם אלמאס (Al-Mas) לטווח של כשמונה ק"מ, ורקטה כבדה בשם פלק 1 (Falaq 1).

כמו כן, שוגרו טילי קרקע-אוויר נגד כטמי"מים של צה"ל, ובאחד המקרים כטמי"מ של צה"ל הופל. חזבאללה הודיע כי ב-26 בפברואר 2024 הפילה יחידת ההגנה האווירית שלו כלי טיס בלתי מאויש ישראלי מסוג הרמס 450 באמצעות טיל קרקע אוויר ופרסם סרטון המתעד את הכטמי"מ מתרסק (ערוץ הטלגרם של זרוע ההסברה הקרבית, 26 בפברואר 2024). כלי הטיס נפל בשטח לבנון. בתגובה לשיגור והפלת כלי טייס מאויש מרחוק מסוג 'זיק', תקפו מטוסי קרב של חיל האוויר מתחמי הגנה אווירית של חזבאללה בעומק לבנון (דובר צה"ל, 26 בפברואר 2024).

הכטמי"ם שנפגע מטיל קרקע-אוויר של חזבאללה (חשבון X של עלי שעיב, 26 בפברואר 2024)

בהודעות חזבאללה על התקיפות שבוצעו הכריז הארגון כי פעיליו עשו 399 פעמים שימוש בנשק אותו כינה "נשק מתאים", בלי לפרט את סוג אמצעי הלחימה. בבדיקת האירועים עלה, כי מדובר במגוון אמצעים ביניהם: ירי צלפים, ירי מנשק קל וירי פגזי תותח, שיגור טילי נ"ט, פצצות מרגמה ושיגור רקטות, זאת ככל הנראה כדי לשמור על עמימות ולא לחשוף פרטים על אמצעי לחימה או כדי ליצור מצג-שווא שלפיו הוא עשה שימוש בנשק ייחודי וסודי. בכירי הארגון מדגישים בהתבטאויותיהם כי טרם נעשה שימוש בכל אמצעי הלחימה שברשותם וכי מצפות לישראל "הפתעות".

משגר נ"ט

משגר נ"ט טרם תקיפת מוצב נרקיס במטולה ב-3 במרץ 2024 (ערוץ הטלגרם של ההסברה הקרבית של חזבאללה, 3 במרץ 2024)

שיגור טילי נ"ט

תמונות מסרטון חזבאללה המתעד שיגור טילי הנ"ט למוצב מרגליות ב-20 באוקטובר 2023 (ערוץ הטלגרם של ההסברה הקרבית, 21 באוקטובר 2023)

ירי תותחים

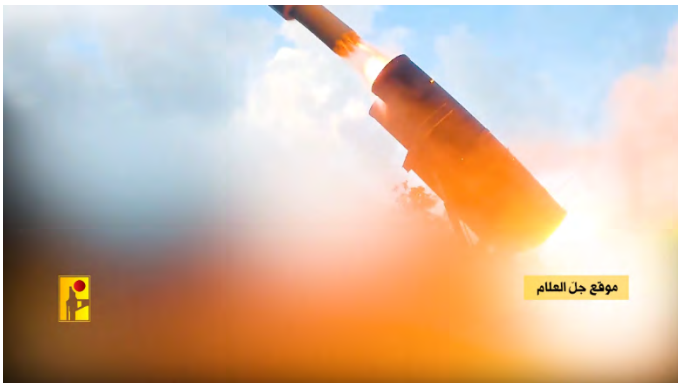
תמונה מסרטון חזבאללה המתעד ירי פגזי תותח לעבר מוצב דבורנית ב-19 בנובמבר 2023 בשעה 12:45 (ערוץ הטלגרם של ההסברה הקרבית, 21 בנובמבר 2023)

שיגור רקטות

תמונות מסרטון חזבאללה המתעד שיגור רקטות 107 מ"מ לעבר מוצב גלדיולה (הר דוב) ב-22 באוקטובר 2023 (ערוץ הטלגרם של ההסברה הקרבית, 22 באוקטובר 2023)

רקטות כבדות מסוג ברכאן

מימין: שני משגרי רקטות ברכאן טרם שיגור הרקטות לעבר מוצב דבורנית ב-3 במרץ 2024. משמאל: שיגור הרקטה הראשונה מבין השתיים (ערוץ הטלגרם של ההסברה הקרבית של חזבאללה, 3 במרץ 2024)

שיגור רקטת ברכאן לעבר מחנה רמים ב-11 בנובמבר 2023 בשעה 09:45 (ערוץ הטלגרם של זרוע ההסברה הקרבית של חזבאללה, 11 בנובמבר 2023)

משגר דו-קני של רקטות ברכאן, טרם שיגורן לעבר מחנה בירנית ב-29 בינואר 2024
(ערוץ הטלגרם של ההסברה הקרבית, 30 בינואר 2024)

כטמ"מים התקפיים-מתאבדים

שלושה כטמ"מים התקפיים-מתאבדים של חזבאללה, ששוגרו לעבר אזור יפתח ורמות נפתלי
(ערוץ הטלגרם של זרוע ההסברה הקרבית של חזבאללה, 10 בנובמבר 2023)

הכנסת אמצעי לחימה חדשים למערכה מינואר 2024

◀ **טיל אלמאס (Al-Mas)**: ב-27 בינואר 2024 נחשף כי חזבאללה הכניס לשימוש טיל נ"ט אלקטרו-אופטי בשם אלמאס (Al-Mas) לטווח של כשמונה ק"מ, וכן רקטה כבדה בשם פלק 1 (Falaq 1).⁴ חשיפת אמצעי הלחימה נועדה, ככל הנראה, להעביר מסר לישראל לפיו חזבאללה מחזיק ביכולות מתקדמת, בעלות טווח ארוך יותר ורמת דיוק גבוהה (לבנון 24, 27 בינואר 2024). ברשת אלמיאדין, המזוהה עם חזבאללה, התפרסמה כתבה לפיה מערכת הטילים שהייתה בשימוש בתקיפה נגד מוצב דבורנית ב-25 בינואר 2024 הינה מערכת חדשה מייצור רוסי אשר עברה פיתוח (Reverse Engineering) באיראן וכי אין זו הפעם הראשונה, שחזבאללה משתמש במערכת זו בלבנון. על פי הכתבה, המצלמה המותקנת על גבי הטיל מהווה חלק מתהליך השליטה בו והוא מסוגל לפגוע במטרות שאינן נראות מעמדת הירי. עוד צוין, כי הטיל מונחה בשיטה אלקטרו-אופטית ולא באמצעות לייזר וכי ראש הנפץ שלו ניתן לשינוי (אלמיאדין, 26 בינואר 2024). בהקשר זה יוזכר, כי **נעים קאסם, סגן מזכ"ל**

⁴ השם פלק (עלות השחר) הוא על-שם סורת אלפלק בקוראן (סורה 113), העוסקת בתפילה להגנת אלה מפני רשעותו של השטן.

חזבאללה, איים מספר ימים קודם לכן, כי אם ישראל תרחיב את תקיפותיה בלבנון, חזבאללה ירחיב את תגובותיו באמצעות "הטווח הרביעי", שמשמעותו שימוש ברקטות ובטילים חדשים בעלי טווח גדול יותר וכוח הרס רב. באתר החדשות אלעהד, המזוהה עם חזבאללה, פורסם מאמר בו הוסבר כי הארגון חשף לאחרונה מספר אמצעי לחימה איכותיים שברשותו, כדי להרתיע את ישראל באמצעות נשק טקטי איכותי. זאת, מבלי להשתמש בנשק הרתעה אסטרטגי שברשותו, בידיעה ששימוש בנשק מסוג זה יוביל, כמעט בוודאות, לעימות נרחב ולמלחמה גלויה (אלעהד, 29 בינואר 2024).

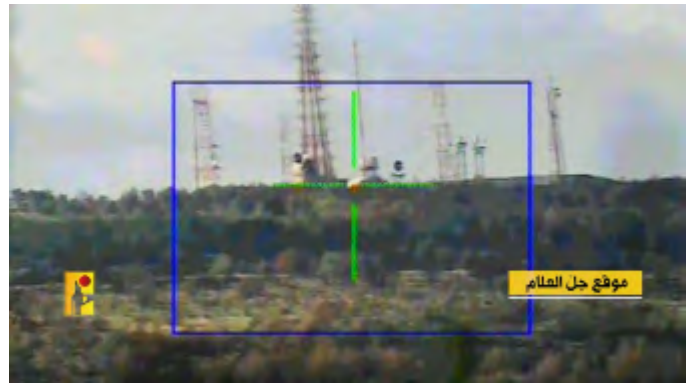
טיל אלמאס

מימין: פעיל חזבאללה מתכוון לשיגור טיל אלמאס לעבר כלי רכב של צה"ל במוצב יקינטון. משמאל: טיל אלמאס במעופו (ערוץ הטלגרם של ההסברה הקרבית של חזבאללה, 6 במרץ 2024)

כלי רכב של צה"ל במוצב יקינטון כפי שנראה במצלמת טיל אלמאס, שניות ספורות טרם פגיעת הטיל (ערוץ הטלגרם של ההסברה הקרבית של חזבאללה, 6 במרץ 2024)

מימין: המטרה במוצב דבורנית, כפי שהיא נראית במצלמת הטיל טרם שיגורו. משמאל: המטרה, שניות ספורות לפני הפגיעה (ערוץ הטלגרם של ההסברה הקרבית, 25 בינואר 2024)

המטרה במוצב דבורנית, כפי שהיא נראית ממצלמת הטיל לפני הפגיעה (ערוץ הטלגרם של ההסברה הקרבית, 25 בינואר 2024)

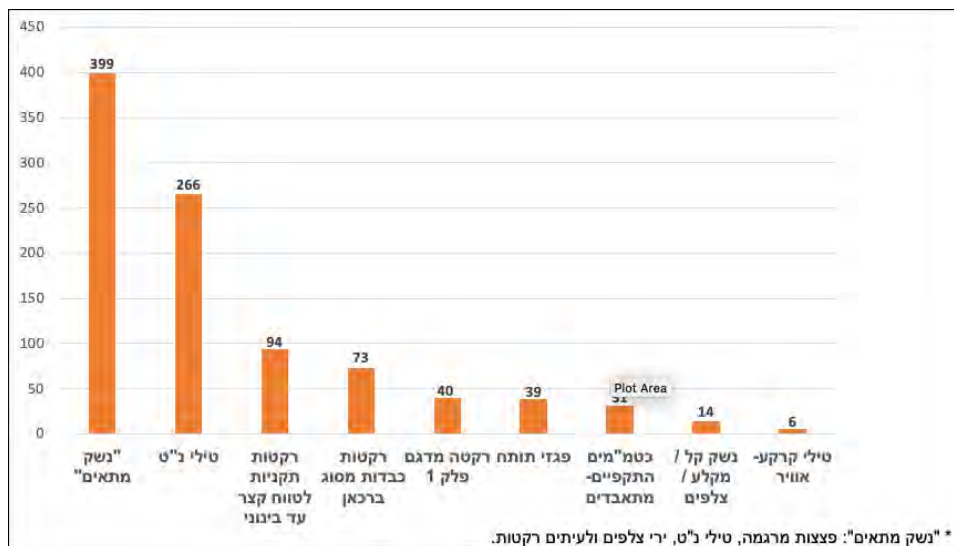
◀ **רקטת פלק 1 (Falaq 1):** בתקיפת מחנה מעלה גולן ב-26 בינואר 2024 ציין חזבאללה, כי עשה שימוש ברקטה בעלת טווח מקסימלי של עשרה ק"מ, גובה מקסימלי של 3,500 מטר, משקל הרקטה הינו 113 ק"ג, בעלת ראש קרב (רש"ק) במשקל חמישים ק"ג, אורך הרקטה 1.32 מטר והיא בעלת קוטר של 240 מ"מ. הרקטה משוגרת ממשגר דו-קני, הנישא על-גבי כלי רכב. עוד צוין כי הרקטה יכולה לשמש גם לתקיפת מטרות ימיות (אלמנאר, 26 בינואר 2024).

מימין: משגר דו-קני של רקטות פלק 1, הנישא על-גבי כלי רכב (אלמנאר, 26 בינואר 2024). משמאל: שיגור רקטה מדגם פלק 1 ממשגר בודד: אחד מתוך תשעה טילים מדגם זה, ששוגרו לעבר מחנה מעלה גולן ב-26 בינואר 2024 (ערוץ הטלגרם של ההסברה הקרבית, 27 בינואר 2024)

התפלגות השימוש בסוגי אמצעי הלחימה

היקף השימוש באמצעי הלחימה הבולטים בהם עשה שימוש חזבאללה: ירי טילי נ"ט – 266, רקטות כבדות מסוג ברכאן – 73, רקטות מסוג פלק – 40, כטמ"מים התקפיים-מתאבדים – 31, טילי קרקע אוויר – 6.

גרף התפלגות השימוש בסוגי אמצעי הלחימה

ארגוני טרור נוספים שפעלו לצד חזבאללה

לצד חזבאללה, ביצעו גם ארגונים נוספים תקיפות מדרום לבנון לעבר ישראל אם כי חלקם קטן משמעותי ביחס לחזבאללה. בין הארגונים:

◆ **חמאס:** פעילי חמאס בלבנון ביצעו פעולות מגבול לבנון שכללו חדירת גבול, ירי לעבר כוחות צה"ל ושיגור עשרות רקטות לעבר צפון ישראל, חלקן רחוק מקו הגבול. הזרוע הצבאית של חמאס, גדודי עז אלדין אלקסאם לבנון, קיבלה אחריות על ארבעה מטחי רקטות לעבר מטרות רחוקות: ב-15 באוקטובר 2023 שוגרו עשרים רקטות לעבר שלומי ונהריה; ב-19 באוקטובר 2023 שוגרו שלושים רקטות לעבר הגליל המערבי, כולל נהריה ושלומי; ב-29 באוקטובר 2023 שוגרו 16 רקטות לעבר נהריה וב-12 בנובמבר 2023, שוגרו 15 רקטות לעבר צפון חיפה [מפרץ חיפה], שלומי ונהריה. ב-28 בפברואר 2024, שוגר מטח רקטות לעבר הגליל העליון וקריית שמונה. הזרוע הצבאית של חמאס, גדודי עז אלדין אלקסאם, קיבלה אחריות על תקיפה באמצעות שני מטחי רקטות של ארבעים רקטות מסוג גראד את מפקדת חטיבה 769 במחנה גיבור ומחנה שדה התעופה בבית הלל. עוד נמסר כי שיגור הרקטות בוצע בתגובה למעשי הטבח שמבצעת ישראל נגד אזרחים ברצועת עזה וההתנקשות במנהיגים ואחיהם בבירות (ערוץ הטלגרם של הזרוע הצבאית של חמאס, 28 בפברואר 2024).

◆ **הג'האד האסלאמי בפלסטין:** פעילי הארגון ביצעו מספר ניסיונות לחדור לשטח ישראל. ב-9 באוקטובר 2023, קיבל הארגון אחריות לחדירת חוליה מגבול לבנון לישראל וביצוע ירי לעבר כוח צה"ל. שלושה חיילי צה"ל נהרגו. שני מחבלים נהרגו. ב-21 וב-22 באוקטובר 2023 ביצעה חויה ירי נק"ל/מקלעים

לעבר כוח צה"ל במהלך שני ניסיונות שכשלו לחדור לשטח ישראל. לא היו נפגעים לצה"ל. ב-29 באוקטובר 2023 חדרה חוליה של הארגון לישראל באזור מוצב חניתה. שני מחבלים נהרגו. לא היו נפגעים לצה"ל.

◆ **כוחות אלפג'ר, הזרוע הצבאית של אלג'מאעה אלאסלאמיה:** הזרוע הקשורה לתנועת האחים המוסלמים, קיבלה אחריות על שיגור שני מטחי רקטות לעבר קריית שמונה ב-5 בינואר 2024. לדברי ההודעה, התקיפות גרמו לפגיעות ישירות. הזרוע הודיעה כי היא תמשיך לבצע את פעולותיה וכי היא מחדשת את הבטחתה להגיב להריגת מנהיגי ולוחמי "ההתנגדות" (אתר אלג'מאעה אלאסלאמיה, 6 בינואר 2024). יוזכר כי שני פעילי הארגון נהרגו בעת ההתנקשות בחיי צלח אלעארורי בבירות.

◆ **תנועת אמל:** התנועה הודיעה במהלך ינואר 2024 על 11 פעילים שנהרגו במהלך הלחימה. לטענת אמל לוחמים אלה נהרגו ב"משימת ג'האד" מבלי שפורטו הנסיבות, כך שאין בידינו פרטים נוספים.

◆ **מיליציות פרו-איראניות בגבול ישראל-סוריה:** בלחימה השתלבו גם מיליציות פרו-איראניות, הפועלות מדרום-מערב סוריה, בקרבת גבול ישראל, בתאום עם חזבאללה מיליציות אלה, הפועלות במסגרת ההתנגדות האסלאמית בעיראק (מיליציות עיראקיות פרו-איראניות), ביצעו, בין השאר, שיגור כלי טיס התקפי-מתאבד בלתי מאויש לעבר העיר אילת ב-9 בנובמבר 2023 שפגע בבית ספר בעיר, לא היו נפגעים.⁵ בנוסף, שיגרו פעילי המיליציות רקטות לעבר יישובי רמת הגולן וטילים נוספים לעבר אילת.

◀ **דיוויזיית האמאם חסין:** הדיוויזיה שהוקמה בשנת 2016, הינה זרוע של איראן וחזבאללה ובראשותה עומד ד"ו אלפקאר (כינוי), יליד הכפר השיעי ח'נאווייה שבדרום לבנון. הוא התגייס בראשית שנות האלפיים לזרוע הצבאית של חזבאללה, עבר הכשרה בתחום ההנדסה והחבלה, ומהר מאוד טיפס בסולם התפקידים והדרגות. אחרי מלחמת לבנון השנייה הוא מונה לפקד על כוחות ההנדסה ביחידת עזיז, שפועלת בצפון לבנון ודרגתו הייתה מקבילה לאלוף משנה. עם תחילת מלחמת האזרחים בסוריה נשלח לסייע למשטר אסד. בשנותיה הראשונות, הדיוויזיה פעלה בעיקר בסוריה ופחות בלבנון, בהכוונה של מפקד כוח קדס האיראני דאז, קאסם סלימאני, שנהרג בסיכול ממוקד של ארה"ב בינואר 2020, ומאז נסק מעמדו של ד"ו אלפקאר. על-פי ההערכות, מונה המיליציה כ-6,000 פעילים בני לאומים שונים, רובם שיעים מניגריה, מאל, ניז'ר, לבנון ואפגניסטן, שגויסו, אומנו והוכשרו כשכירי חרב בתמורה למשכורת של מאות דולרים מדי חודש (אתר ואללה, 10 בנובמבר 2023). במהלך המלחמה לא פרסמה המיליציה הודעות קבלת אחרות על ביצוע תקיפות בשם עצמה, וכפי הנראה, פעלה במסגרת הארגונית של חזבאללה.

◀ ב-2 במרץ 2024 תקפו כלי טייס של חיל האוויר כלי רכב בכביש הראשי של אלנאקורה שבו היו מספר מחבלים, אשר שיגרו רקטות לעבר ישראל. דווח כי המחבלים פעלו במסגרת דיוויזיית האמאם חסין, אשר משויכת לאיראן ופועלת בשירות חזבאללה (דובר צה"ל, 2 במרץ 2024). בדיווח נוסף צוין, כי אחד ההרוגים הינו מפקד בחזבאללה ושני ההרוגים הנוספים הינם פעילי חזבאללה (חשבון X של פהד, 2 במרץ 2024).

⁵ פעילות ארגונים אלו לא שולבה בגרפים במסמך זה, מאחר שהוא מתייחס לפעילות לאורך גבול ישראל-לבנון בלבד.

מימין: כלי הרכב טרם תקיפתו. משמאל: תקיפת כלי הרכב (דובר צה"ל, 2 במרץ 2024)

מימין: תקיפת כלי רכב באלנאקורה (חשבון X של פאטמה פתוני, 2 במרץ 2024). משמאל: שרידי כלי הרכב (חשבון X של Fouad Khreiss, 2 במרץ 2024)

אינפוגרף של חזבאללה המסכם את חזבאללה באזור הגבול

חזבאללה פרסם ב-4 בפברואר 2024 אינפוגרף המסכם את הפעולות אותן ביצע נגד ישראל בין 8 באוקטובר 2023 - 4 בפברואר 2024. לפי חזבאללה, במהלך 120 יום ביצע הארגון 961 תקיפות נגד יעדים צבאיים על גבול ישראל לבנון, אשר גרמו למותם ופציעתם של כ-2,000 ישראלים. יש לציין, כי מדובר במספר תקיפות גבוה בכמותיים ממספר התקיפות עליהן קיבל הארגון אחריות בפרסומיו היומיים, ומספר הנפגעים הישראלים הוא מפוברק לחלוטין ונועד לצרכי ההסברה של הארגון והאדרת הישגיו.

על-פי נתוני הארגון, במהלך תקופה זו הותקפו 56 כלי רכב ומשוריינים ו-26 מפקדות צה"ל. הארגון טען, כי ירה 323 פגזי מרגמה ושיגר 244 רקטות, הוא השתמש ב-23 כטמ"מים לתקיפה ושיגר 385 טילי נ"ט. כמו-כן, טען הארגון כי ביצע 68 תקיפות באמצעות ירי צלפים ומקלעים, 85 תקיפות באמצעות נשק בכינון ישיר (הכוונה, ככל הנראה, לתותח ללא רתע או רקטות אר.פי.ג'י. בעלות טווח מוגדל), 72 תקיפות באמצעות "כלי נשק מגוונים" ושיגור 43 טילי קרקע-אוויר (ככל הנראה מרביתם הינם טילי כתף). כמו כן, ציין חזבאללה באינפוגרף, כי בשל הפעילות פונו כ-230,000 תושבים ישראלים מ-43 ישובים שבקרבת הגבול (ערוץ הטלגרם של זרוע ההסברה הקרבית של חזבאללה, 4 בפברואר 2024).

האינפוגרף שפרסם חזבאללה (ערוץ הטלגרם של זרוע ההסברה הקרבית של חזבאללה, 4 בפברואר 2024)

נתונים לגבי הרוגי חזבאללה

חברת הייעוץ הלבנונית Information International, הפועלת מבירות, ועורכת מחקרים בנושאים הנוגעים למדינות ערב, פרסמה נתונים, המציגים את ההרוגים של חזבאללה בלחימה נגד ישראל על-פי חתך לפי גילאים ומקומות מוצא. מנתונים אלה עולה כי בין התאריכים 7 באוקטובר 2023 ועד 5 במרץ 2024, נהרגו בני-אדם בלבנון, מתוכם 228 פעילי חזבאללה.

על-פי הנתונים, הרוגי חזבאללה מגיעים מ-119 ערים, עיירות וכפרים שונים בלבנון. מוצא מספר ההרוגים הגבוה ביותר מגיע מכפרי דרום לבנון, במיוחד אלה הסמוכים לאזור הגבול עם ישראל: עיתא אלשעב וכפר כלא (9 הרוגים מכל אחד); עיתרון ומרכבא (6 הרוגים מכל אחד); אלטיבה וח'רבת סלם (6 הרוגים מכל אחד); מיס אלג'בל (5); אלנבטיה (5); כונין (4); שקרא (4); ובנת ג'ביל (3). עם זאת, ישנם גם הרוגים מאזורים אחרים: אלהרמל, שבצפון-מזרח לבנון (5); חלבתא, שבצפון-מזרח לבנון (2); צור (3); בירות (2); סחמר, שבבקאע (2) ואלאנצאר, שבבעלבכ (1).

התפלגות הגילאים הינה כדלהלן: 9% בין 20-25 שנים; 20% בין 26-30 שנים; 21.5% בין 31-35 שנים; 21% בין 36-40 שנים; 28.5% מעל גיל 41.

המספר הגבוה ביותר של הרוגי חזבאללה היה בשבוע השלישי מתחילת המלחמה, בין 22-28 באוקטובר 2023, 28 הרוגים. בתקופה שבין 11-17 בפברואר 2024, הסתכם מספר ההרוגים בעשרים. בין 25 בפברואר – 5 במרץ 2024, נהרגו 18 פעילי חזבאללה. המספר הנמוך ביותר היה בתקופה שבין 14-20 בינואר 2024, בה נהרגו רק שני פעילים (אתר האינטרנט של Information International, 8 במרץ 2024).

דו"ח בתי ששה נתי אלה ונזכרם על הלב וילימילא ולמדין הליילילה. INFORMATION INTERNATIONAL

מדינה	מדינה	מדינה	מדינה	מדינה
1	1	1	1	1
1	2	2	2	2
1	3	3	3	3
1	4	4	4	4
1	5	5	5	5
1	6	6	6	6
1	7	7	7	7
1	8	8	8	8
1	9	9	9	9
1	10	10	10	10
1	11	11	11	11
1	12	12	12	12
1	13	13	13	13
1	14	14	14	14
1	15	15	15	15
1	16	16	16	16
1	17	17	17	17
1	18	18	18	18
1	19	19	19	19
1	20	20	20	20
1	21	21	21	21
1	22	22	22	22
1	23	23	23	23
1	24	24	24	24
1	25	25	25	25
1	26	26	26	26
1	27	27	27	27
1	28	28	28	28
1	29	29	29	29
1	30	30	30	30

מימין: אינפוגרף הרוגי חזבאללה, הכולל התפלגות גילאים ויישובי מוצא. משמאל: התפלגות יישובי המוצא של ההרוגים (נתונים מאתר Information International, כפי שפורסמו באלשהריה, 8 במרץ 2024)

פעילות ישראל נגד חזבאללה על-פי דובר צה"ל

◀ דובר צה"ל, עדכן ב-12 במרץ 2024 נתונים אודות הלחימה של צה"ל נגד חזבאללה. על-פי הנתונים, בחמשת חודשי הלחימה האחרונים תקפו כוחות צה"ל יותר מ-1,200 מטרות מהאוויר ויותר מ-3,100 מטרות מהיבשה של חיזבאללה בלבנון וסוריה. מתוכם למעלה מ-450 מטרות תשתית של יחידת אלרצ'ואן, יותר מ-150 עמדות תצפית ואיסוף לאורך הגבול, למעלה מ-70 מפקדות מאוישות ויותר מ-50 תשתיות שיגור של רקטות כבדות. בתקיפות נהרגו יותר מ-300 מחבלים ונפצעו יותר מ-750 מחבלים, ביניהם חמישה מפקדים בכירים ונתקפו עשרות חוליות מחבלים אשר כיוונו או ביצעו ירי נ"ט ורקטות לעבר מדינת ישראל. התקיפות פגעו ביכולות האוויריות והקרקעיות של חזבאללה ובשדרת הפיקוד שלו. פעילות צה"ל גורמת לדחיקת פעילי חזבאללה מדרום לבנון (דובר צה"ל, 12 במרץ 2024).

מדיניות חזבאללה

◀ העילה הרשמית להצטרפות חזבאללה לחימה היא הזדהות ותמיכה בחמאס במלחמתו נגד ישראל והרצון לפעול כך שישראל תצטרך להשקיע משאבים גם בגבול הצפוני על חשבון הלחימה ברצועת עזה. מדיניות הפעלת הכוח של חזבאללה שואפת לצמצם את גבולות העימות לקילומטרים ספורים מקו הגבול ולשמר משוואות שאותן קבע חסן נצראללה לפני המלחמה והוא מנסה לשמרן גם במהלכה. על פי המשוואה: על כל פגיעה באזרחים בלבנון יגיב חזבאללה בפגיעה באזרחים בשטח ישראל ועל כל הסלמה מצד ישראל בלבנון או ברצועת עזה הוא יגיב בהסלמה. חזבאללה אכן הסלים פעילותו מספר פעמים בתגובה לפעילות עצימה של צה"ל לאורך הגבול ובעומק לבנון, כולל סיכולים ממוקדים, ובתגובה להיקף האבדות שנגרמו לארגון. עם זאת, חזבאללה הצהיר כי הוא יפסיק את הלחימה ברגע שהלחימה ברצועת עזה תיפסק. חזבאללה גם אינו מוכן לנהל שיח אודות הסדרה בין ישראל ולבנון כל עוד נמשכת הלחימה.

◀ בכירי חזבאללה ממשיכים להדגיש בעקביות כי הארגון אינו מעוניין במלחמה כוללת נגד ישראל אך יחד עם זאת, נראה שהם מודעים לכך שמדיניות הליכה על סף המלחמה בה נוקט הארגון עלולה להביא למלחמה כוללת שכזאת. בהקשר זה בכירי הארגון חוזרים ומציינים שאם ישראל תפתח במלחמה הם מוכנים לכל תרחיש וכי ישראל תספוג מכה קשה, נזקים כבדים ברכוש ואבדות רבות בנפש.

◀ זאת ועוד, למרות שחזבאללה ספג בלחימה עד כה, פגיעות קשות ובהיקף נרחב בנכסים שלו שעל הגבול ואבדות בכוח אדם, הוא נחוש שלא לוותר על שליטתו לאורך הגבול בסיום המלחמה ושואף לחזור למצב של לפני ה-7 באוקטובר 2023 כאשר הוא זכה לחופש פעולה בדרום לבנון שם הוא בנה תשתיות צבאיות ופרס פעילים בכל המרחב.

התבטאויות חסן נצראללה ובכירי חזבאללה

◀ מאז תחילת המלחמה, **נשא חסן נצראללה, מזכ"ל חזבאללה**, שבעה נאומים,⁶ המבטאים בין השאר את מדיניות הארגון ואת האסטרטגיה שלו. גם בכירים בארגון התבטאו בנושא. להלן הנושאים המרכזיים שעלו בהתבטאויות:

◆ **הסיבות להצטרפות חזבאללה ללחימה:** הלחימה ברצועת עזה נובעת מקיומו של "משטר כיבוש עושק" נגד הפלסטינים. נצראללה ציין כי מדובר במערכה שהפלסטינים יזמו והם מנהלים וכי סיבת הצטרפות חזבאללה ללחימה היא פתיחת חזית נוספת מול ישראל כדי לגרום לה להסיט כוחות מרצועת עזה ובכך לסייע ל"התנגדות ברצועת עזה". לטענתו, ישראל מבצעת "מעשי טבח ברבריים" נגד הפלסטינים, ועל כל אדם מוסרי בעולם להפסיק זאת. נצראללה מציג עצמו גם כ"תומך העשוקים", אלמנט מרכזי באידיאולוגיה של המהפכה האסלאמית באיראן (הנאום השישי). בניסיון להסביר את הסיבה "האמיתית" למלחמה זו וקודמותיה טען כי עצם הקמתה של מדינת ישראל היא הסיבה לכל המלחמות המתחוללות במזרח-התיכון לאורך כל השנים ועד היום וכינה את הקמת מדינת ישראל כ"אסון אזורי"(הנאום השישי והשביעי).

◆ **הסלמה בעימות והאפשרות למלחמה כוללת מול ישראל.** ככל שהלחימה התמשכה, וישראל העצימה את פעילותה נגד חזבאללה, הפכו איומי נצראללה לחרिפים יותר ובמקביל הסלים הארגון את פעולותיו. בתחילה איים נצראללה כי "כל האופציות פתוחות" (הנאום הראשון). לאחר ההתנקשות, המיוחסת לישראל, בחיי צאלח אלעארווי ב-2 בינואר 2024, איים נצראללה על ישראל כי התגובה על

⁶ הנאומים נישאו בתאריכים: 3 בנובמבר 2023, 11 בנובמבר 2023, 3 ו-5 בינואר 2024, 14 בינואר 2024, 13 ו-16 בפברואר 2024. כל הנאומים שודרו בשידור ישיר בערוץ אלמנאר של הארגון. להרחבה על הנאומים ראו פרסומי מרכז המידע למודיעין ולטרור המפורטים להלן. 7 בנובמבר 2023: "[נאום חסן נצראללה, מזכ"ל חזבאללה, והתגובות לו בעולם הערבי](#)"; 14 [בנובמבר 2023](#): "נצראללה הצהיר בנאומו על ההסלמה בלחימה נגד ישראל וקרא להמשך הלחץ עליה"; 8 בינואר 2024: "נאומי נצראללה מסרים עיקריים (3 ו-5 בינואר 2024)"; 15 בינואר 2024: "[מלחמת 'חרבות ברזל' \(תמונת מצב נכון ל-15 בינואר 2024, 13:00\)](#)"; 14 בפברואר 2024: "[מלחמת 'חרבות ברזל' \(תמונת מצב נכון ל-14 בפברואר 2024, 13:00\)](#)"; 18 בפברואר 2024: "[מלחמת 'חרבות ברזל' \(תמונת מצב נכון ל-18 בפברואר 2024, 13:00\)](#)".

הריגתו של תהיה קשה, והארגון הסלים את פעילותו בעקבות זאת (הנאום הרביעי).⁷ למחרת הנאום, ב-6 בינואר 2024 תקף חזבאללה את בסיס הבקרה האווירית בהר מירון. בעקבות סיכול ממוקד של וסאם טויל, שהיה מפקד בכיר בכוח אלרצ'ואן, ב-8 בינואר 2024, תקף חזבאללה, ב-9 בינואר 2024 את בסיס פיקוד צפון בצפת באמצעות כטב"ם.

◆ בתגובה להצהרת שר הבטחון, יואב גלנט, לפיה צה"ל יעלה צפונה וימשיך את הלחימה עם חזבאללה בתום הלחימה ברצועת עזה, איים נצראללה שאם דבר כזה יקרה, על תושבי ישראל להיות מוכנים לפתוח את המקלטים והאוהלים ולהיות ערוכים לשני מיליון פליטים ולא רק 100 אלף או 200 אלף. הוא הוסיף: "ההתנגדות כיום חזקה ונחושה יותר מאי פעם להתעמת עם האויב. כל פעם שישראל תסלים, ההתנגדות תפעל בהתאם", ו"אני מזכיר לגלנט, שמאיים על בירות, כי לחזבאללה כוח טילים אדיר המכסה את ישראל מקריית שמונה ועד אילת" (הנאום השישי).

◆ חזבאללה מוכן לכל הסלמה מצד ישראל והוא יגיב בהתאם. הארגון אינו מעוניין במלחמה כוללת, אך אם ישראל תפתח במלחמה כוללת הארגון מוכן לכך. מסר זה חזר בכמה מנאומיו של נצראללה וגם בהצהרות בכירי הארגון. התבטאויות אלו הושמעו במיוחד על רקע איומי ישראל כי היא לא תסבול נוכחות של חזבאללה לאורך הגבול לאחר המלחמה ברצועת עזה, גם במחיר התדרדרות המצב למלחמה כוללת מול חזבאללה. כך למשל ציין נצראללה, כי אין צורך לעת עתה שחזבאללה יצטרף למלחמה באופן מלא, שכן לטענתו "ההתנגדות ברצועת עזה מנצחת", ולכן לא נדרש סיוע נוסף (הנאום הראשון). בהתבטאות נוספת ציין כי הלחימה תפסק "כאשר התוקפנות נגד רצועת עזה תיפסק, התוקפנות בדרום לבנון תיפסק, עוד הדגיש כי כשישראל תנקוט פעולה כלשהי, התגובות שלהם יהיו מידתיות ואפקטיביות" (הנאום השישי). בהקשר זה יצוין כי חזבאללה הפסיק את הלחימה מצדו כפי שאכן קרה בהפוגה בלחימה בזמן מימוש עסקת החטופים (22 בנובמבר – 1 בדצמבר 2023).

להלן התבטאויות נוספות:

◆ **נביל קאווק, חבר המועצה המרכזית של חזבאללה**, ו ציין כי הם כפו על ישראל **מלחמת התשה** אמיתית, קשה, חסרת תקדים ומתמשכת (אלקדס אלערבי, 17 בנובמבר 2023). קאווק הוסיף כי ההתנגדות הסלימה את פעולותיה האיכותיות בתגובה להסלמה הישראלית וכי על ישראל לדעת, כי הם נערכו לכל אפשרויות המלחמה וההסלמה בכמות ובאיכות. בנוסף לכך, הוא ציין כי ההתנגדות בלבנון תמשיך בפעילותה כל עוד התוקפנות נגד הרצועה תימשך וכי למרות כל הלחצים, עמדתם נחרצת ולא תשתנה (אלעהד, 31 בינואר 2024).

◆ **נעים קאסם, סגן מזכ"ל חזבאללה**, ציין כי אם ישראל תרחיב את תקיפותיה בלבנון, הארגון ירחיב את תגובותיו באמצעות מה שכינה "הטווח הרביעי", שמשמעותו שימוש ברקטות ובטילים חדשים בעלי כוח

⁷ צאלח אלעארורי היה סגן ראש הלשכה המדינית של חמאס, שהיה אחראי על פעילות התנועה ביהודה ושומרון, ב-2 בינואר 2024 ברובע אלצ'אחיה אלג'נוביה בבירות. להרחבה, ראו מסמך מרכז המידע למודיעין ולטרור מתאריך 5 בינואר 2024: "[תגובות להתנקשות בצאלח אלעארורי בבירות](#)".

הרס רב ולטווח רחוק יותר (לבנון 24, 27 בינואר 2024). מאוחר יותר הצהיר, כי עד כה רמת העימות בדרום לבנון היא מוגבלת, אך אם ישראל תסלים את פעילותה גם הם יסלימו את פעילותם. הוא הוסיף, כי הם לא יופתעו משום תוקפנות שעלולה להגיע מצד ישראל. הוא גם ציין כי הנוכחות שלהם בעימות היא זו שמרתיעה את ישראל (חשבון X של נעים קאסם, 21 בפברואר 2024).

◆ **מחמד רעד, ראש סיעת חזבאללה בפרלמנט הלבנוני**, אמר כי הם כבר הזהירו את ישראל שלא לטעות בפעילותה נגד לבנון, כי מה שמחכה לה בלבנון הם "בתי קברות". הוא הדגיש את נכונות חזבאללה להתעמת עם ישראל וציין, כי ישראל ראתה עד כה רק חלק קטן מעוצמתם, והם מוכנים להראות לה את מלוא כוחם (אלנשרה, 27 בינואר 2024).

◀ **פגיעה באזרחים לבנוניים היא עילה לתגובה קשה נגד אזרחים ישראלים**. נצראללה הבהיר "דם [של אזרחים] יענה בדם, לא בתקיפת מוצבים, מכשירי ריגול או כלי רכב [כפי שהארגון מגיב כאשר מדובר על תקיפה על יעד צבאי]". לדבריו, ישראל פוגעת באזרחים במכוון והוסיף כי "לא ניתן לשתוק אל מול הפגיעה באזרחים שנהרגו באלנבטיה, באלצואנה ובאזורים נוספים בדרום לבנון"⁸. לדבריו, התקיפות ב-16 בפברואר 2024 נגד קריית שמונה היו תגובה "ראשונית" לכך. הוא התייחס בהמשך ל"מעשי הטבח" שביצעה ישראל וציין כי התשובה שלהם למעשי הטבח היא הסלמה והרחבת הלחימה (הנאום השביעי). גם פעילות עצימה של צה"ל ברצועת עזה הגורמת לפגיעה באזרחים היא עילה להסלמה. נצראללה הצהיר בהקשר לכך שהארגון החל להשתמש באמצעי לחימה קטלניים יותר כמו רקטות ברכאן וכטמ"מים התקפיים-מתאבדים בגלל אזרחים שנהרגו לבנון כתוצאה מתקיפות צה"ל והשלמת המהלך של ביתור רצועת עזה (הנאום השני). **חסן פצ'אללה, חבר סיעת חזבאללה בפרלמנט הלבנוני**, מסר כי חזבאללה יגיב לכל פגיעה באזרחים באמצעות תקיפת "ההתנחלויות בגבול" (אלמיאדין, 22 בינואר 2024).

◀ במקרים בודדים הסלים חזבאללה את הלחימה באופן יזום ולא כתגובה לפעילות ישראל כך למשל ביום שלפני הנאום הראשון, שנבנו סביבו ציפיות רבות, חזבאללה הגביר משמעותית את פעילותו, ככל הנראה, בניסיון להביא הישג בלחימה לקראת הנאום.

◀ **"אחדות הזירות"**: תפיסת אחדות הזירות התגבשה ב "ציר ההתנגדות" בשנים האחרונות, ולפיה כל גורמי "ההתנגדות" ברצועת עזה, לבנון, תימן, עיראק וסוריה יעשו יד אחת נגד ישראל. אם אחת מזרועות "ההתנגדות" תותקף, אזי הזרועות האחרות יצטרפו ללחימה. בפועל, עם תחילת מקפת חמאס ב-7 באוקטובר 2023, ופרוץ המלחמה, חזבאללה לא הצטרף למלחמה במלוא העוצמה. נצראללה תירץ זאת בכך שמדובר במלחמה פלסטינית וכי חמאס אינו נזקק לסיוע חזבאללה אך למרות זאת חזבאללה מסייע לו בפתיחת חזית נוספת מול ישראל. נצראללה דאג להדגיש בכמה הזדמנויות את תרומת חזבאללה בעצם השתתפותה וציין את חשיבות

⁸ כלי תקשורת בלבנון דיווחו ב-15 בפברואר 2024 על תקיפות במספר מוקדים ואף מסרו על הרוגים בעקבות התקיפות הללו (אלמיאדין, 15 בפברואר 2024). כך למשל דווח על תקיפה שביצע כלי טיס בלתי מאויש נגד דירה במרכז אלנבטיה כ-12 ק"מ מצפון-מערב למטולה. צוין, כי בתקיפה נהרגו חסין אחמד צ'אהר ברג'אוי, ובני משפחתו (אלנשרה, 15 בפברואר 2024). עוד נמסר כי מתנהלים חיפושים אחר שני נעדרים (אלמיאדין, 15 בפברואר 2024). באותו היום דווח על שלושה בני אדם שנהרגו בתקיפה בכפר אלצואנה (Al-Sawanah) בדרום לבנון. על-פי הדיווחים, בתקיפה נהרג הילד חסין מחסן, אחיו אמיר ואמו רועה אלמחמד (צות בירות אינטרנשיונל, 15 בפברואר 2024).

מעורבות החות'ים בתימן, מעורבות המיליציות השיעיות הפרו-איראניות בעיראק על כך שהן "נכנסו ללב המערכה" וציין את חזית יהודה ושומרון (הנאום הראשון, השני והחמישי). יצוין כי מאז תחילת המלחמה, נצראללה לא השתמש בנאומיו בביטוי "אחדות הזירות" בצורה מפורשת, אך התייחס להשתתפות גורמים נוספים בציר ההתנגדות בלחימה. **נעים קאסם, סגן מזכ"ל חזבאללה**, ניסה להסביר את גישת הארגון באומרו כי כאשר מדברים על אחדות הזירות, היו כאלה ששגו וחשבו שאחדות פירושה "פעילות זהה של כלל הזירות". הוא הדגיש כי הכוונה באחדות היא עמדה וחזון זהים יחד עם נכונות להתמודד עם אתגרים משותפים, אך כל זירה פועלת באופן עצמאי מסיבותיה שלה הקשורות ליכולת, היערכות והשפעות מול ישראל (חשבון X של נעים קאסם, 22 בפברואר 2024).

◀ **זירת הפנים בלבנון:** כדי לייצר לגיטימציה רחבה לפעילות הארגון מול ישראל ולהשקיט קולות מחאה שעולים מהציבור בלבנון,⁹ נצראללה מנסה להצדיק את הצטרפות חזבאללה ללחימה בישראל, לשבח את נחישות ההקרבה שמגלים תושבי דרום לבנון וממשיך לדבוק בנרטיב לפיו חזבאללה הוא "מגן לבנון". זאת, על רקע קולות אחרים הרואים בו "מחריב לבנון", המסבך את המדינה במלחמה שאינה שלה ומערער את יחסיה האזוריים והבינלאומיים למען האינטרסים של איראן ו"ציר ההתנגדות". נצראללה ציין כי הארגון פועל מתוך אחריות לאומית ואזורית, וכי פתיחת חזית בין לבנון לישראל היא אינטרס לאומי, בעיקר כדי למנוע את ניצחון ישראל ולגרום לה לתבוסה. נצראללה הוסיף כי "מי שנושא היום בנטל העיקרי בחזית לבנון הם תושבי דרום לבנון, וכי הם עומדים לצידם. הוא הדגיש כי האינטרס של חזבאללה היה תמיד להרתיע ולהביס את ישראל ולמנוע ממנה להיות חזקה. המטרה של מדינות האזור היא שישראל תצא מובסת משם [רצועת עזה], כי אם תצא מנצחת זו תהיה סכנה כלל אזורית. הוא הוסיף: "לבנון הפכה [בזכות חזבאללה] לכוח מרתיע מול ישראל, וזה מעלה את ערך לבנון בעיני העולם". (הנאום הששי).

◀ **האדרת נרטיב "ניצחון ההתנגדות" וחולשת ישראל:** הארגון מנסה לייצר נרטיב של ניצחון "ההתנגדות" ומציג את ישראל כמדינה חלשה ומתפוררת שאינה מסוגלת לעמוד מול "ההתנגדות" ולכן היא נזקקת לסיוע ארה"ב, בעוד ההתנגדות משגשגת ובדרכה לניצחון (הנאום הראשון). בראייתו, המלחמה הולכת והופכת קשה יותר לישראל בשל שינויים בדעת הקהל העולמית, הלחץ הבינלאומי הגובר עליה, עוצמת ההתנגדות מהזירות השונות הפועלות נגדה והלחצים מבית: הנזקים הכלכליים, העקורים מבתיים בצפון ובדרום ולחץ מתגבר מצד משפחות החטופים (הנאום השני). לשיטתו, גם ברצועת עזה ישראל מפסידה מכיוון ש"ההתנגדות" ברצועת עזה מגלה חוסן ושרידות, וממשל חמאס אפילו לא מראה סימני התפוררות. בשל חולשתה, לישראל אין גם הישגים במלחמה ולכן היא מפעילה "נקמה ברברית" נגד האזרחים בעזה. לעומת זאת, "ההתנגדות" מסבה אבדות קשות לישראל בחיי אדם (לטענתו ישראל מסתירה את מספר נפגעים) וכמו-כן הפסדים כלכליים ומדיניים. לטענתו, גם תדמית ישראל נפגעת, למשל בתביעות בבית הדין הבינלאומי בהאג (הנאום הששי). מבחינת נצראללה ישראל חייבת להפסיד במלחמה, היא תכיר בתבוסתה והתוקפנות נגד רצועת עזה תיפסק. ההפסד יבוא לידי ביטוי בכך ש"ציר

⁹ ראו מסמך של מרכז המידע למודיעין ולטרור מתאריך 7 במרץ 2024: "[גילויי ביקורת בקרב הציבור בלבנון על פעילות חזבאללה בגבול ישראל לבנון](#)".

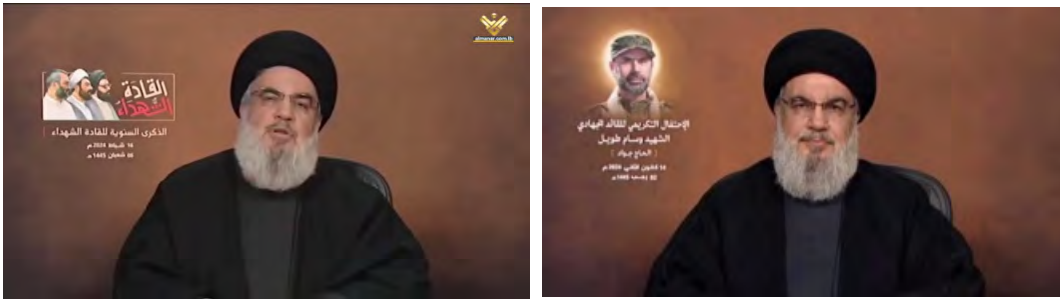
ההתנגדות" ימקסם את הנזקים לחברה ולכלכלה בישראל וימנע ממנה כל הישג (הנאום החמישי והשביעי). תמונת הניצחון שתשיג חמאס תהיה חלק מהניצחון של "ציר ההתנגדות" כולו על ישראל (הנאום השלישי).

◀ **יישום החלטת מועצת הביטחון 1701 והאפשרות להסדר מדיני בין ישראל ללבנון:**¹⁰ בהתייחס לדרישת ישראל כי חזבאללה ייסוג מאזור הגבול עם ישראל ויערך צפונית לליטאני, כפי שנקבע בהחלטה 1701, אמר נצראללה בלגלוג כי קל יותר להעביר את הליטאני לגבול מאשר את חזבאללה אל מעבר לליטאני (הנאום השישי). הוא הצהיר ממשלת לבנון צריכה לתבוע מישראל לסגת מהשטחים שחזבאללה וממשלת לבנון מחשיבים כלבנונים מכיוון שהגבולות היבשתיים ידועים ולכן כל משא ומתן עתידי יהיה מבוסס על העיקרון של "צאו משטחי לבנון" ולא סימון מחדש של הגבולות (הנאום השביעי). **נעים קאסם, סגן מזכ"ל חזבאללה**, אמר כי בעת הנוכחית, חזבאללה לא מעוניין לדון בשום אופן בדרישה הישראלית בכל הקשור לחזית דרום לבנון, והדגיש, כי עמדתם ברורה; עם עצירת המלחמה בעזה, החזית בלבנון תעצור באופן אוטומטי. קאסם הוסיף, כי חזבאללה לא ממהר להרגיע אף אחד וגם לא להפחיד אף אחד. הוא ציין כי שום דבר לא מחייב את הארגון לדון עם אף אחד במצב בדרום לבנון לאחר עצירת המלחמה, מאחר שלדרום לבנון מנגנונים משלה (אלאח'באר, 2 בפברואר 2024).

◀ **איראן:** נצראללה טען, כי איראן אינה מעורבת במלחמה וכל גורם ב"ציר ההתנגדות" פועל באופן עצמאי, אך היא מסייעת לגורמי ההתנגדות הפועלים נגד ישראל. הוא הודה במספר הזדמנויות לאיראן על "הסיוע הקבוע שלה להתנגדות מבחינה מורלית, חומרית וצבאית". הוא ציין כי "כיום זה ידוע שאיראן עומדת מאחורי ההתנגדות בכל מקום" וכי "ההישגים של ההתנגדות באזור ובלבנון הינם בזכות איראן ואישים כדוגמת קאסם סלימאני, מפקד כוח קדס של משמרות המהפכה לשעבר" (הנאום השני והששי). יש לציין כי "לא מן הנמנע שחלק מפעילות חזבאללה, ובמיוחד שימוש באמצעי לחימה מיוחדים, מעורר הסתייגות אפשרית באיראן בשל חשש לחשיפת יכולות אסטרטגיות של הארגון, שנועדו בראיית טהראן לשימוש בתרחיש של עימות עתידי בין ישראל לאיראן, ולנוכח המחיר המשמעותי שחזבאללה משלם בגין המשך העימות עם ישראל".

◀ **ארה"ב:** נצראללה האשים בנאומיו באופן שיטתי את ארה"ב כאחראית למלחמה ברצועת עזה וככוח העומד מאחורי המלחמה. הוא גם טען שללא ארה"ב ישראל לא הייתה מסוגלת לנהל את המלחמה כפי שהיא מתנהלת. נצראללה האשים את ממשל ארה"ב באחראיות למותו של כל אזרח במזרח התיכון. הוא טען כי "אם העברת הנשק האמריקני לישראל תיפסק, המלחמה בעזה תסתיים ללא קשר לרצונה של ממשלת ישראל" (הנאום השביעי). התפיסה הזו מושרשת בתפיסה הח'מיניסטית, לפיה ארה"ב היא "השטן הגדול" וישראל, עושה דברה, היא "השטן הקטן". **נעים קאסם, סגן מזכ"ל חזבאללה**, אמר כי בהסתכלות בינלאומית המלחמה הורידה את קרנה של ארה"ב ותגרום למדינות ערביות ואסלאמיות לשקול מחדש את עמדתן בסוגיה הפלסטינית (אלאח'באר, 2 בפברואר 2024).

¹⁰ החלטה קובעת כי ישראל תיסוג מלבנון בסיום המלחמה (מלחמת לבנון השנייה, 2006) בתמורה להסגת חזבאללה מעבר לליטאני. ממשלת לבנון התחייבה להחלטה, אך לא פעלה ליישומה בפועל, בעוד ישראל מילאה את חובתה על-פי ההחלטה.

חסן נצראללה במהלך נאומיו. מימין: ב-14 בינואר. משמאל: ב-16 בפברואר (אלמנאר, 14 בינואר ו-16 בפברואר 2024)

ממשל לבנון בסבך הלחימה

◀ הממשל הלבנוני הצהיר במהלך המלחמה כי הוא מוכן ליישם את החלטת מועצת הביטחון 1701 רק לאחר המלחמה ורק במסגרת הסכם שבו ייענו תביעות הגבול של לבנון מישראל וישראל תפסיק את הסוגות הגבול לתוך שטח לבנון. להלן מספר דוגמאות:

◆ **נג'יב מיקאטי, ראש ממשלת המעבר בלבנון**, אמר כי ממשלת לבנון מוכנה להיכנס למשא ומתן להשגת יציבות ארוכת טווח בדרום לבנון ובגבול הצפוני של ישראל ולדבוק בהחלטות בינלאומיות ובהחלטה 1701. אולם הם מקבלים אזהרות של הרס ומלחמה נגד לבנון דרך שליחים בינלאומיים ואימים שחזבאללה חייב לסגת לצפון הליטאני, אך הם מדגישים כי הדבר חייב לכלול נסיגה מוחלטת של ישראל מהשטחים שכבשה ולהפסיק את תקיפותיה נגד לבנון ואת הפרת ריבונותה. לדברי מיקאטי יש להשיב את המצב בגבול לכפי שהיה לפני 1967 ולהשיב את חוות שבעא, אשר היו תחת ריבונות לבנונית, לפני שנכבשו בהדרגה (אלחרה, 8 בינואר 2024).

◆ **עבדאללה בו חביב, שר החוץ הלבנוני**, ציין כי נוכחות חזבאללה בגבול עם ישראל תלויה בהמשך "הכיבוש הישראלי" של השטחים הלבנוניים. הוא הדגיש כי כל הסכם או פתרון יושג רק לאחר בחירת נשיא ללבנון וסיום המלחמה ברצועת עזה. הוא גם הדגיש שהפתרון יהיה רק ביישום של כל סעיפי החלטה 1701. לגבי ביקורו של עמוס הוכשטיין המתווך האמריקאי בלבנון (בינואר 2024), אמר כי מטרתו של הוכשטיין בביקור היא רק לתחום או להבהיר מה הם הגבולות וכי הבעיה לא תיפתר, אלא אם יוגדר קו הגבול וישראל תיסוג מנקודות המחלוקת: חוות שבעא, גבעות כפר שובא, ונקודה B1. לדבריו, כל האחראים בלבנון מדברים באותה שפה וחזבאללה מחזיק באותה עמדה (אלג'מהוריה, 10 בינואר 2024).

◆ **נביה ברי, יו"ר הפרלמנט הלבנוני ומנהיג אמל**, אמר כי ממשל הלבנון מוכן ליישם את החלטה 1701, אך יישום ההחלטה יתחיל רק עם נסיגת ישראל מנקודה B1 בראש הנקרה, וימשיך עם עצירת החדירה למרחב האווירי של לבנון. יתרה מכך, הוא הצהיר כי לבנון לא תוותר על מטר אחד משטחיה (אלשרק אלאוסט, 2 בינואר 2024). גם בעת ביקור ג'וזף בורל, שר החוץ של האיחוד האירופי, בלבנון במהלכו נפגש עם בכירי הממשל הלבנוני, הדגיש ברי את מחויבות לבנון להחלטות הבינלאומיות ובראשן החלטה 1701. לדבריו, הפתח ליישום ההחלטה ייווצר לאחר שישראל "תפסיק את תוקפנותה ותסיג את כוחותיה מכל

השטחים הלבנוניים הכבושים". בורל הדגיש את הצורך להפסיק את הלחימה וטען כי יש להשיב את השקט ללבנון ולאחר מכן יהיה קל יותר לדון ביישום המלא של החלטה 1701 (אלנשרה, 6 בינואר 2024).

◆ "מקור פוליטי לבנוני בולט", שעקב אחר פגישותיו של עמוס הוכשטיין, מסר, כי לטענת הוכשטיין הפתרון הוא לא לחזור למצב שלפני ה-7 באוקטובר 2023, אלא ליישם את החלטה 1701 כפי שהיה אמור לקרות בשנת 2006. משמעות הדבר, הפסקת הפעולות הצבאיות לחלוטין. עוד ציין המקור כי הוכשטיין הביא עימו לפגישה עם נביה ברי, יו"ר הפרלמנט הלבנוני, טיוטת מסגרת להסכם לא סופי לקביעת הגבולות היבשתיים, במשתמע; בתמורה ליישום החלטת 1701 (אלג'מהוריה, 6 במרץ 2024).

◀ ממשל לבנון עומד בקשר מתמיד עם חזבאללה ומתאם עימו עמדות. **עבדאללה בו חביב, שר החוץ הלבנוני**, אמר כי ממשלת לבנון עומדת בקשר עם חזבאללה כל העת, אך היא לא יכולה להורות לו כיצד לפעול, אלא רק לנסות לשכנע אותו. בו חביב הוסיף כי ממשל לבנון מקווה שחזבאללה לא יתחייב למלחמה גדולה יותר. בראיון נוסף ציין, כי לדעתו לאחר עשרות שנות מלחמה זה הזמן לנסות לעשות שלום וכי היחידה שיכולה להוביל מהלך כזה היא ארה"ב (CNN, 3 בינואר 2024). ממשל לבנון פועל גם בזירה הבינלאומית נגד ישראל. לבנון הגישה תלונה למועצת הביטחון של האו"ם נגד ישראל על רקע ההתנקשות בחיי צאלח אלעארורי (2 בינואר 2024). בתלונה, כינתה לבנון את הפעולה "כשלב המסוכן ביותר" בתקיפות של ישראל נגד המדינה. עוד נכתב בתלונה כי בתקיפת אלעארורי ישראל השתמשה בשישה טילים וכי היא משתמשת במרחב האווירי של לבנון כדי לתקוף את סוריה (רויטרס, 5 בינואר 2024). בהמשך הורה בו חביב לשגריר לבנון באו"ם להגיש תלונה למועצת הביטחון בעקבות סדרת התקיפות שביצעה ישראל נגד יעדים נוספים בלבנון (רדיו אלנור, 16 בפברואר 2024). ממשל לבנון מנצל את המלחמה כדי לנסות לגייס סיוע לצבא לבנון ממדינות המערב מהמערב, כדי שיוכל לטענתו להחיל את ריבונותו בצורה אפקטיבית. בפועל, נראה כי ממשלת לבנון רוצה לחזק את צבאה כדי להפגין משילות אך אין בכונתו או ביכולתו להתעמת עם חזבאללה ולפרק אותו ממשקו. **נג'יב מיקאטי, ראש ממשלת המעבר** בלבנון, העלה את הנושא בפני אנאלנה ברבוק, שרת החוץ של גרמניה במהלך ביקורה בבירות. והדגיש כי לבנון מכבדת את ההחלטות הבינלאומיות במטרה להשיג יציבות קבועה בדרום לבנון וקרא לתמוך בצבא לבנון כדי לאפשר לו לבצע את תפקידו (חשבון X של לשכת ראש ממשלת לבנון, 10 בינואר 2024).

◀ במסגרת מאמצי ממשל לבנון, קיבל צבא לבנון מארצות-הברית ב-23 בפברואר 2024 שלושה כלי שייט לצורך סיור וארבע סירות מהירות (אתר האינטרנט של צבא לבנון, 23 בפברואר 2024).

שגרירת ארה"ב בלבנון, ליסה ג'ונסון (Lisa Johnson) בטקס מסירת כלי השייט לצבא לבנון (אתר האינטרנט של צבא לבנון, 23 בפברואר 2024)